WIKIPEDIA

Yoruba dili

Vikipediya, azad ensiklopediya

Mündəricat

Yorubalı ana və yeni evlənmiş qızı

Yoruba dili	
Orijinal adı	èdèe Yorùbá
Ölkələr	Nigeriya Toqo Benin
Danışanların ümumi sayı	19.4 milyon
Təsnifatı	
Kateqoriya	Afrika dilləri
Niger-konqo dilləri	
Atlantik–Konqo dilləri	
Volta-Nige dilləri	
Yoruboid dilləri	
Yazı	latın əlifbası
Dil kodları	
QOST 7.75–97	йор 245
ISO 639-1	yo (https://id.loc.gov/vocabulary/iso639-1/yo)
ISO 639-2	yor (https://iso639-3.sil.org/code/yor)
ISO 639-3	yor (https://iso639-3.sil.org/code/yor)
Dilin strukturlarının	yor (http://wals.info/languoid/lect/wals_cod

Ümumi məlumat

Yoruba dili (yerli adı *èdè Yorùbá*, 'Yorùbá dili') Niger-konqolez dillərindən biridir ki, təxminən 20 milyon nəfər tərəfindən Qərbi Afrikada danışılır.Yoruba xalqının çoxu Yoruba dilində danışır.Yoruba dili İgala dili ilə çox bənzərlik göstərir.Bu dillər Yoruboid dili qrupuna aiddir.Forde (1951)və Westermann ilə Bryan (1952) İgala dilini Yoruba dilinə bir ləhcə kimi götürmüşdür.Yoruba dili Erdekir dillərinə aid olsada bir-biri ilə çox yaxın olduğundan İgala ilə bu qədər bənzərlik göstərir.Ancaq ayrı-ayrı dillərdir.[1]

Ləhcələri

Yoruba dilinin 3 əsas ləhcəsi var:

- Şimalqərbi
- Orta
- Cənubşərqi

Şimalqərbi Yoruba ləhcəsi daha çox yenilikçi olmaqla,orta və cənubşərqi ləhcələr çox dəyişməmişlərdir.Orta ilə Şimalqərbi ləhcələrin ortaq sözləri daha çoxdur,Cənubşərqi ilə daha çox etnoqrafik sözlər ortaqlıq təşkil edir.Oyo imperiyasında Şimalqərbi Yoruba ləhcəsindən istifadə olunurdu,Benin imperiyasında isə Cənubşərqi Yoruba daha yayğın idi. [2]

Müasir dövrdə

Ədəbi Yoruba dili əsasən radio,televizorlarda spikerlər tərəfindən danışılan və məktəblərdə öyrədilən dil qəbul edilir.Bu dilin əsas iki qaynağı Oyos və Eqbas'ın şimalqərbi Yoruba dilidir.İlk anqlikan yepiskop Crowther öz kitabında xalqı Yoruba adlandırdı və Yoruba dilinin qrammatikasını və yazılışını müəyyənləşdirdi.Bundan başqa digər xristian [[[misyaner|misyanerlərdə]] Eqbasda olmuş və burada Yoruba dilinə töhfələr vermişlər.Fagborun'da (1994) bize söylədiyinə görə ,Adetugbọ (1967) o vaxt Oyo-Yoruba dilinin Abẹokuta ləhcəsinin yaradılmasında,morfologiya və fonetikasında Xristian rahiblər çalışıblar.[3]

dünya atlası	e_yor)
Ethnologue	yor (https://www.ethnologue.com/language/yor)
ABS ASCL	9212
IETF	yo
Glottolog	yoru1245 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/yoru1245)

Vikianbarda əlaqəli mediafayllar

İstinadlar

1. Ethnologue 2009, with figures from 1993
2. Adetugbọ, 1973. səh. 192–3. (See also the section Dialects.)
3. This widely followed classification is based on Adetugbọ's (1982) dialectological study — the classification originated in his 1967 PhD thesis *The Yoruba Language in Western Nigeria: Its Major Dialect Areas*, Şablon:ProQuest. See also Adetugbọ (1973). "The Yoruba Language in Yoruba History". In Biobaku, Saburi O. (ed.). *Sources of Yoruba History*. Oxford: Clarendon Press. 176–204 [esp. 183–193]. ISBN 0-19-821669-6.

Nigeriya dilləri

Rəsmi	İngilis dili
Milli	Hausa • İqbo • Yoruba
Tanınmış	Edo • Tiv • Fulani • İdoma • İcav • Kanuri